

KYS Uusi Sydän 2025 kokonaiskustannus- ja aikataulumuutokset sekä projektin eteneminen

Ahall 30.05.2022 § 104

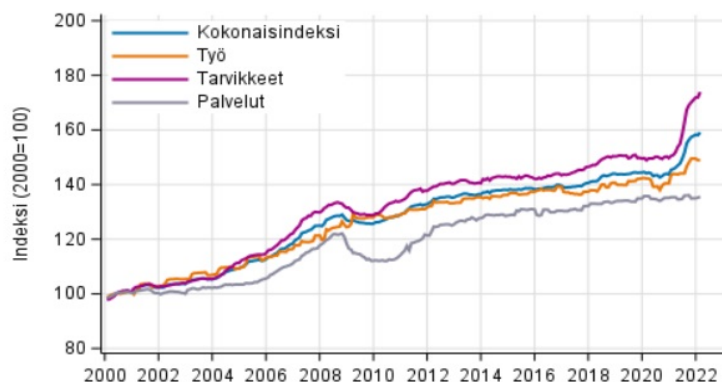
Valmistelija: Petri Pyy, vastuvalmistelija, puh. 044 717 9715, petri.pyy@kuh.fi

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallituksessa (14.6.2021) ja valtuustossa (21.6.2021) on hyväksytty päivitetty KYS Uusi Sydän 2025 – projektin sisältö-, kustannus- ja aikataulumuutos. Tämän mukaisesti projektin hyväksytty laajuus on 65 000 brm² ja kokonaiskustannusarvio on 180 900 000 €. Projektin valmistumisaikataulu on 6 / 2026. Hankesuunnitelman mukaisesti projektin kokonaiskustannusarviota tarkastetaan rakennuskustannusten kehitystä kuvaavan rakennuskustannusindeksin mukaisesti vuosittain.

Viimeisen vuoden aikana rakentamiskustannukset ovat nousseet poikkeuksellisen paljon. Tähän vaikuttavia asioita on useampia, mutta suurimpina tekijöinä ovat pitkään jatkunut koronaviruspandemia sekä alkuvuodesta 2022 syttynyt Ukrainan sota. Kohonneet rakentamiskustannukset ovat vaikuttaneet eniten rakennustarvikkeiden hintoihin, kuten teräksen ja puun. Rakennuskustannusten kokonaisindeksi on muuttunut viimeisen vuoden aikana n. 7,5 % (kuva 1). Tarvikepanosten kustannukset ovat nousseet n. 12,1 % ja työkustannukset n. 3,3 % . Markkinatilanteen epävarmuudesta johtuen kustannusten ennustaminen tulevaan on tällä hetkellä hyvin haastavaa.

Kustannusten nousujen vaikutukset näkyvät rakentamisvaiheessa olevaan 2 – vaiheeseen, sekä suuressa määrin suunnittelu- ja kustannusarviointivaiheessa olevaan 3 -vaiheeseen projektin kokonaiskustannuksia kasvattavasti. Kolmannen vaiheen toteutusvaiheen sopimus on suunnitelmien mukaisesti tarkoitus allekirjoittaa kesällä 2022.

Rakennuskustannusindeksin pitkän aikavälin kehitys

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 1. Rakennuskustannusindeksin kehitys.

KYS Uusi Sydän 2025 – projektin toimesta on arvioitu alkuvuonna 2022 kustannusten nousujen aiheuttamia vaikutuksia projektin kokonaiskustannuksiin sekä arvioitu projektin kokonaisaikataulua 3- ja 4-vaiheiden kestojen osalta. Projektin 3 – vaiheen suunnittelun yhteydessä on todettu järkevimmäksi vaihtoehdoksi rakentaa 3. kerroksen tasolle erilliset ilmanvaihtokonehuoneet 2 kpl yhteensä n. 430 m² takaamaan riittävä ilmanvaihto peruskorjausosalle. Ilmanvaihtokonehuoneiden rakentaminen lisää projektin kustannuksia n. 1 200 000 €.

Projektille tehdyn vaikutusten arvioinnin perusteella ja 3 – vaiheen yhteydessä tehtävien ilmanvaihtokonehuoneiden lisärakentamisen johdosta projektille arvioitu päivitetty kokonaiskustannusarvio on 194 000 000 € ja projektin valmistumisaika 12/2026. Projektin vuonna 2021 hyväksytty kokonaiskustannusarvio ylittyy n. 13 000 000 eurolla, joka on n. 7,2 % projektin kokonaiskustannuksista. Projektin kokonaiskustannusten ylitys koostuu rakentamiskustannusten noususta (n. 12 M€) ja 3-vaiheen ilmanvaihtokonehuoneiden rakentamisen lisäyksestä (n. 1 M€). Ylimääräiset kustannukset on tarkoitus kattaa lainarahalla. Projektin aikataulun viivästyminen vuoden 2026 puolivälistä vuoden loppuun saakka johtuu 3- ja 4-vaiheiden tarkemmasta työmaan aikataulusuunnittelusta. Projektin 4 -vaihe edellyttää STM:n poikkeusluvan hakemista.

Projektin kokonaiskustannusarvio on nykyhetken tiedoilla tehty paras arvio projektin kokonaiskustannuksista. Kokonaiskustannusten lisäys vaikuttaa vuosikustannuksiin n. 430 000 € poistojen kautta. Lisäksi nousevat korot aiheuttavat jatkossa lisäkustannuksia. Projektin kustannuksia tarkastetaan jatkossakin vuosittain rakennuskustannusten kehityksen mukaisesti.

Hallitus on kokouksessaan 26.4.2022 päättänyt esittää Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyväksyttäväksi, että Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voi hyväksyä KYS Uusi Sydän 2025 –projektin kokonaiskustannusten kasvun 13 000 000 eurolla sekä kokonaisaikataulun muutoksen niin, että projekti on valmis 12/2026. Lisäksi kuntayhtymän hallitus on päättänyt pyytää Pohjois-Savon hyvinvointialueelta hyväksynnän sille, että Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voi allekirjoittaa projektin 3 – vaiheen toteutusvaiheen sopimuksen tarvittavan päätöksentekokäsittelyn jälkeen.

Voimanpanolain 39 §:n mukaan sairaanhoitopiiri ei voi annettuaan voimaanpanolain 21 §:ssä tarkoitetun selvityksen (selvitys siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista jne 28.2.2022 mennessä) päättää asioista, joilla olisi merkittäviä hyvinvointialuetta sitovia vaikutuksia, paitsi jos päätöksentekoa ei voida asian kiireellisyyden vuoksi lykätä tai jos hyvinvointialue antaa päätökselle suostumuksen.

Hallintosäännön 93 §:n mukaan aluevaltuusto päättää talousarvion investointiosaan sisältyvästä hankkeesta tai hankekokonaisuudesta (ml. vuokrasopimukset ja leasingrahoitukset, jotka rinnastetaan investointihankkeiksi), jonka kustannusarvio on yli 20 miljoonan euroa. Edellä olevasta johtuen toimivalta on aluehallituksella.

KYS Uusi Sydän 2025 – projektin jatkumiseen liittyen on laadittu kolme etenemsvaihtoehtoa sisältäen SWOT-analyysit kustakin vaihtoehdosta.

- Vaihtoehtona 1 on projektin 3- vaiheeseen jatkaminen suunnitellusti,
- vaihtoehtona 2 lisäajan ottaminen 3-vaiheelle ja aloituksen siirtäminen alkuvuoteen 2023 ja
- vaihtoehtona 3 projektin 3-vaiheen aloittamisen siirtyminen yli vuodella eteenpäin.

Valmistelijan esityksen kohdat 1-2 = SWOT analyysin vaihtoehto 1 ja kohta 3 = SWOT-analyysin kohta 2 tai 3.

Esityslistan oheisaineisto:

- SWOT analyysi vaihtoehdoista 1 - 3

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus päättää hyväksyä ensisijaisesti kohtien 1 – 2 mukaisen etenemistavan tai vaihtoehtoisesti linjaa kohdan 3 mukaisen etenemistavan:

1) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallituksen esityksen siitä, että sairaanhoitopiiri voi hyväksyä KYS Uusi Sydän 2025 –projektin kokonaiskustannusten kasvun 13 000 000 eurolla sekä kokonaisuikataulun muutoksen niin, että projekti on valmis 12/2026.

2) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän esityksen siitä, että sairaanhoitopiiri voi allekirjoittaa projektin 3 – vaiheen toteutusvaiheen sopimuksen tarvittavan päätöksentekokäsittelyn jälkeen.

3) Aluehallitus linjaa projektin osalta etenemisen SWOT-analyysin perusteella.

Esittelijän valmistelun täydennys:

Hyvinvointialueen investointiohjelman kokonaisuus tulee olemaan mittava ja aluehallitus joutuu esittämään aluevaltuustolle talousarvion 2023 yhteydessä investointien priorisointia.

Lisäksi hyvinvointialueen investointikyvykkyys riippuu oleellisesti valtion myöntämästä lainanottovaltuudesta, josta saamme tiedon 30.5.2022 käytävien neuvottelujen yhteydessä. Investointiohjelman ja lainanottovaltuuden yhteydessä joudutaan tarkastelemaan hyvinvointialueen lainanhoitokykyä, kokonaislainamäärän kehitystä

sekä kykyä sopeuttaa käyttötalous siten, että vuosikate täyttää asetetut tavoitteet.

Edellä mainitun taloudellisen aseman arvioinnin yhteydessä on arvioitava tulevia rakennusinvestointeja kuluvan vuosikymmenen loppuun saakka sekä sitä, miten kiinteistöjen tilatehokkuutta voidaan parantaa. Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon toiminnan integrointi- ja vaatimukset ja mahdollisuudet mm. erityistason ja perustason palveluintegraation osalta.

KYS Uusi Sydämen seuraavan vaiheen yhteydessä tulisi arvioida mm:

- Kuopion alueen investointitarpeet, kuten Harjulan sairaalan ja kaupungin pääterveysaseman tulevat investoinnit
- vuodeosastokapasiteetin tarvetarkastelu ja tehokas suunnittelu siten, että osastopaikkoja voidaan optimoida ja mahdollisesti integroida erityis- ja perustason toimintaa osastotoiminnan osalta
- palvelutoiminnan tarkastelu ja integraatiomahdollisuudet muissa palveluissa
- peruspalvelutuotannon investointitarpeet, joiden siirtäminen voi aiheuttaa vääristyneen ja raskaan palvelurakenteen. Esim. mikäli palveluasumisen hankkeita ei voi toteuttaa palvelutarpeen mukaisesti, voi seurauksena olla osasto- tai laitoshoidon, mikä johtaa merkittävään kustannusten kasvuun sekä epätarkoituksen mukaiseen palvelurakenteeseen.

KYS Uusi Sydän hankkeen kolmannen vaiheen aloitusajankohtaa on tarpeen tarkastella mm. edellä mainituista tekijöistä johtuen vaarantamatta muutoin hankkeen jatkoa. Tarkasteluun olisi varattava noin puoli vuotta ja hankkeen kolmannen vaiheen aloitus käynnistyisi vuodenvaihteessa 2022 – 2023.

Vaikka hankkeen puolen vuoden siirrolla voi olla arvion ja SWOT-analyysin perusteella kustannusvaikutuksia tässä vaiheessa, ilman esitettyä tarkastelua investointien kokonaisuus ja tilatehottomuus voi aiheuttaa jopa suurempia lisäkustannuksia. Näiden arvio selviää esitetyssä jatkotarkastelussa.

Esittelijä

va. hyvinvointialuejohtaja Pekkanen Leila

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää hyväksyä:

1) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallituksen esityksen siitä, että sairaanhoitopiiri voi hyväksyä KYS Uusi Sydän 2025 –projektin kokonaiskustannusten kasvun 13 000 000 eurolla sekä kokonaisuikataulun muutoksen niin, että projekti on valmis 12/2026.

2) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän esityksen siitä, että sairaanhoitopiiri voi allekirjoittaa projektin 3 – vaiheen toteutusvaiheen sopimuksen tarvittavan päätöksentekokäsittelyn jälkeen huomioiden kohdan kolme (3) vaatimukset.

3) Aluehallitus linjaa kolmannen vaiheen aloitusajankohdaksi vuodenvaihteen 2022 – 2023 osapuolien tarkemmin määrittelemän sopimuksen mukaisesti. Ennen aloitusajankohtaa on aluehallitukselle esitettävä erillistarkastelu tilatehokkuudesta sekä tulevien investointien vaikutus KYS Uusi Sydän hankkeeseen. Mahdolliset muutokset on huomioitava hankkeen toteutuksessa.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että:

- Kari Ojala ja Markku Rossi ilmoittivat esteellisyydestä (HL 28.1. kohta 5) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 16.05 - 16.30.
- Petri Pyy osallistui kokoukseen asiantuntijana klo 16.05-16.30.
- Kati Hynninen liittyi kokoukseen klo 16.05.

Hannu Kokki esitti, että asia jätetään pöydälle. Ilpo Kärkkäinen kannatti esitystä.

Esittelijä muutti kokouksessa käydyssä keskustelun päätösesityksen kuulumaan seuraavasti:

Asian käsittely siirretään seuraavaan kokoukseen.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Ahall 13.06.2022 § 112

Valmistelija: Petri Pyy, vastuvalmistelija, puh. 044 717 9715, petri.pyy@kuh.fi

Esityslistan oheisaineistona:

- SWOT analyysi vaihtoehtoista 1 - 3

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus päättää hyväksyä ensisijaisesti kohtien 1 – 2 mukaisen etenemistavan tai vaihtoehtoisesti linjaa kohdan 3 mukaisen etenemistavan:

1) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallituksen esityksen siitä, että sairaanhoitopiiri voi hyväksyä KYS Uusi Sydän 2025 –projektin kokonaiskustannusten kasvun 13 000 000 eurolla sekä kokonaisuakataulun muutoksen niin, että projekti on valmis 12/2026.

2) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän esityksen siitä, että sairaanhoitopiiri voi allekirjoittaa projektin 3 – vaiheen toteutusvaiheen sopimuksen tarvittavan päätöksentekokäsittelyn jälkeen.

3) Aluehallitus linjaa projektin osalta etenemisen SWOT-analyysin perusteella.

Esittelijä

va. hyvinvointialuejohtaja Pekkanen Leila

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää hyväksyä ensisijaisesti kohtien 1 – 2 mukaisen etenemistavan tai vaihtoehtoisesti linjaa kohdan 3 mukaisen etenemistavan:

1) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallituksen esityksen siitä, että sairaanhoitopiiri voi hyväksyä KYS Uusi Sydän 2025 –projektin kokonaiskustannusten kasvun 13 000 000 eurolla sekä kokonaisuikataulun muutoksen niin, että projekti on valmis 12/2026.

2) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän esityksen siitä, että sairaanhoitopiiri voi allekirjoittaa projektin 3 – vaiheen toteutusvaiheen sopimuksen tarvittavan päätöksentekokäsittelyn jälkeen.

3) Aluehallitus linjaa kolmannen vaiheen aloitusajankohdaksi vuodenvaihteen 2022 – 2023 osapuolien tarkemmin määrittelemän sopimuksen mukaisesti. Ennen aloitusajankohtaa on aluehallitukselle esitettävä erillistarkastelu tilatehokkuudesta sekä tulevien investointien vaikutus KYS Uusi Sydän hankkeeseen. Mahdolliset muutokset on huomioitava hankkeen toteutuksessa.

Perustelut

Hyvinvointialueen lainanottovaltuuden ja investointikyvykkyyden sisältämän riskin vuoksi (vuosikatteen toteutuminen) rakennushankkeiden aloitusajankohdan siirtäminen on perusteltua. Rakennusinvestoinnit on sopeutettava koko investointitarpeeseen ja huomioitava myös muut toiminnan kannalta tarpeelliset investoinnit.

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että:

-Kari Ojala, Markku Rossi ja Aino Kanninen ilmoittivat esteellisyydestään (HL 28.1 kohta 5) ja poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 10.31- 11.32.

- Minna Reijonen poistui kokouksesta klo 10.31.

- Petri Pyy esitteli asiaa kokouksessa klo 10.31 - 11.32.

Pidettiin kokoustauko klo 11.24-11.29.

va. hyvinvointialuejohtaja muutti päätösehdotustaan käydyn keskustelun jälkeen kuulumaan seuraavasti:

Aluehallitus linjaa kolmannen vaiheen aloitusajankohdaksi vuodenvaihteen 2022 – 2023 osapuolien tarkemmin määrittelemän sopimuksen mukaisesti. Ennen aloitusajankohtaa on aluehallitukselle esitettävä erillistarkastelu tilatehokkuudesta sekä tulevien investointien vaikutus KYS Uusi Sydän hankkeeseen, jonka jälkeen aluehallitus tekee lopullisen päätöksen hankkeen

toteutuksesta. Mahdolliset muutokset on huomioitava hankkeen toteutuksessa.

Aluehallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Ahall 07.12.2022 § 351
105/00.01.05/2022

Valmistelija: Petri Pyy, puh. 044 717 9715,
petri.pyy(at)pshyvinvointialue.fi

Aluehallituksen päätöksen 13.6.2022 mukaisesti Uusi Sydän -projektin kolmannen vaiheen aloitusajankohdaksi linjattiin vuodenvaihte 2022 – 2023 osapuolien tarkemmin määrittelemän sopimuksen mukaisesti erikseen sopiman suunnitelman mukaisesti. Ennen aloitusajankohtaa on aluehallitukselle esitettävä erillistarkastelu tilatehokkuudesta sekä tulevien investointien vaikutuksesta KYS Uusi Sydän projektiin, jonka jälkeen aluehallitus tekee lopullisen päätöksen hankkeen toteutuksesta.

Uusi Sydän – projektin osalta on valmisteltu aluehallituksen 13.6.2022 päätöksen mukaisesti erillistarkastelu tilatehokkuudesta sekä tulevien investointien vaikutuksesta KYS Uusi Sydän hankkeeseen. Erillistarkastelu on esitetty liitteenä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen osastostrategiaa ja Uusi Sydän -projektin jatkoa on käsitelty aluehallituksen iltakoulussa 12.10.2022.

Osastostrategian ja tehdyn erillistarkastelun perusteella Uusi Sydän-projektin toteuttaminen ja jatkaminen kolmanteen vaiheeseen toteuttaa tulevaisuuden osastostrategiaa Pohjois-Savon hyvinvointialueella. Uusi Sydän-projekti mahdollistaa erityis- ja perustason integroinnin ja projektin kautta on tunnistettu olevan saavutettavissa synergiaetuja mm. tukipalveluiden toiminnoissa ja -tiloissa muun sairaanhoitotoiminnan ohella. Jatkossa esimerkiksi Harjulan sairaalan toiminnot on mahdollista integroida KYS Puijon sairaalaan ja osaksi Uusi Sydän – kokonaisuutta.

Uusi Sydän -projektin vaiheiden 1 – 3 tilatehokkuusluku on 1,76 ja kolmannen vaiheen osalta 1,79. Verrattuna muihin lähiaikoina toteutettuihin sairaalahankkeisiin, jotka sisältävät vuodeosastotiloja, voidaan Uusi Sydän -projektin tilatehokkuuslukua pitää hyvänä. Vertailukohteena Vaasan H-talo, jonka tilatehokkuusluku on 1,91, Hyvinkään Sairaalamäki -hanke, jonka tilatehokkuusluku on 1,92 ja HUSin Siltasairaala -hanke, jonka tilatehokkuusluku on 2,06.

Uusi Sydän -projektin kokonaiskustannuksena on esitetty 13.6.2022 aluehallituksen kokouksessa 194 M€, joka on hyväksytty hankkeen budjetiksi Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hallituksessa 26.4.2022. Uusi Sydän -projektin kustannus on sidottu hankesuunnitteluvaiheessa rakennuskustannusindeksiin ja sitä kautta projektin budjetti seuraa kustannusten kehitystä. Uusi Sydän -

projektin kolmannen vaiheen aikataulun siirtyminen ja kustannusnousut ovat kasvattaneet hankkeen kokonaiskustannuksia 4,5 €. Esitettävä projektin kokonaiskustannus on 198,5 M€ ja siitä kolmannen vaiheen kustannus on 76 M€. Kustannukset on laskettu marraskuun 2022 tasoon. Kolmannen vaiheen valmistumisaikataulu on lokakuu 2025.

Uusi Sydän – projektin edellä mainitut kustannusnousut aikataulun siirrosta ja kustannusnoueista (4,5 M€) sekä vuodelta 2022 siirtyvät kustannukset (1 M€) aiheuttavat lisäkustannuksia 5,5 M€ vuosille 2023–2025. Lisäkustannukset on tarkoitus rahoittaa tehostamalla muista rakennusinvestoinneista vastaava summa vuosien 2023 – 2025 aikana. Muutokset viedään Valtiovarainministeriön tietoon.

Investointisuunnitelman mukaisesti Uusi Sydän -projektille on varattu seuraavasti rahoitusta vuosille 2023 - 2025:

- Vuonna 2023: 15,1 M€ (+1 M€)
- Vuonna 2024: 28,1 M€ (+1,5 M€)
- Vuonna 2025: 25,7 M€ (+3 M€)

Uusi Sydän -projektin toteutettavien tilojen neliöhinta on kustannusnousut huomioiden n. 3 000 €/brm². Tämä on kansallisesti vertailtuna kustannustehokas neliöhinta toteuttaa tilat. Esimerkiksi Vaasan H-talon toteutunut neliöhinta on 3 800 €/brm².

Projektin kustannusriskejä hallitaan ajantasaisen osapuolikohtaisen seurannan ja säännöllisen kuukausittaisen raportoinnin avulla, jotta muutoksiin voidaan reagoida nopeasti. Toteutusosapuolten kustannukset sidotaan rakennuskustannusindeksiin, jonka mukaisesti projektin kokonaiskustannukset voivat nousta tai laskea riippuen kustannusten kehityksestä. Projektin kolmannen vaiheen osalta on laadittu erillinen riski- ja mahdollisuusanalyysi, jolla varaudutaan projektin aikana tuleviin riskeihin.

Uusi Sydän -projektin neljännen vaiheen jatkosta tullaan päättämään erikseen.

Esityslistan oheisaineistona:

- Uusi Sydän – hankkeen selvitys
- Swot -analyysi

Valmistelijan päätösehdotus:

Esitän, että aluehallitus päättää:

- 1) Hyväksyä Uusi Sydän -projektin kolmannen vaiheen aloittamisen vuoden 2023 alussa osapuolten kesken tehtävän sopimuksen mukaisesti, jolloin kolmannen vaiheen valmistumisaikataulu on syyskuu 2025.
- 2) Hyväksyä projektin kokonaisbudjettimuutoksen + 4,5 M€, jolloin projektin kokonaisbudjetti on 198,5 M€.

Hankkeen jatkaminen 3-vaiheeseen tukee sote-integraatiota pitkällä aikavälillä.

Esittelijä

hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus

Päätösesitys annetaan kokouksessa.

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että:

- Markku Rossi, Aino Kanniainen ja Kari Ojala ilmoittivat olevansa esteellisiä (HL 28.1. kohta 5) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 11.50 - 12.05.
- Petri Pyy oli läsnä kokouksessa asian esittelyn ajan klo 11.50 - 11.59.

Hyvinvointialuejohtajan kokouksessa antama päätösesitys:
Aluehallitus päättää:

- 1) Hyväksyä Uusi Sydän -projektin kolmannen vaiheen aloittamisen vuoden 2023 alussa osapuolten kesken tehtävän sopimuksen mukaisesti, jolloin kolmannen vaiheen valmistumisaikataulu on syksy 2025.
- 2) Hyväksyä projektin kokonaisbudjettimuutoksen + 4,5 M€, jolloin projektin kokonaisbudjetti on 198,5 M€.

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Pidettiin kokoustauko klo 12.05 - 12.40.

Merkitään pöytäkirjaan, että Ilpo Kärkkäinen, Marena Paahto ja Kati Kantanen poistuivat kokouksesta klo 12.05.